

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.21.415/2016/5.szám

A Szegedi Ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt **I. rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos I. rendű és **II. rendű felperes neve(címe)** szám alatti lakos II. rendű felpereseknek – a dr. Buza Katalin ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2016. május 18. napján kelt 6.P.20.360/2015/39. számú ítélete ellen az I-II. rendű felperesek részéről 40. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és a felpereseket személyenként terhelő elsőfokú eljárási költség összegét 25.000,- (Huszonötezer) Ft-ra, míg az állam által viselendő elsőfokú eljárási illeték összegét 72.000,- (Hetvenkettőezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, 15 nap alatt fizessenek meg az alperesnek személyenként 10.000,- (Tízezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

A pártfogó ügyvéd másodfokú eljárásban felmerült díját az állam viseli.

A le nem rótt 96.000,- (Kilencvenhatezer) Ft fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A felperesek 2012. október 1-jén született ikergyermekek, mindkettőjükénél a csípő veleszületett deformitását és kifelé forduló lábfejeket diagnosztizáltak. Orvosi vizsgálatokra az édesapa, **(személy neve)** hordja őket **(város neve)**-re. A 2014. június 4-i szakrendelésen mindkét felperes részére egy-egy pár C-1 típusú ortopéd cipőt írtak fel térítésköteles. A vizsgálati összefoglaló szerint a cipő kihordási ideje 12 hónap. Felírásukkor mindkét gyermeknél rögzítették a sarkak bedőlését, dupla bokát, domború talpat és a segédeszközön túl lábtornát, sportkrém használatát írták elő fél éves kontroll mellett.

A cipők gyártásához szükséges méretvételre 2014. július 18-án került sor az alperes **(város neve)**-i méretvételi helyén, ahova az édesapa vitte a felpereseket. Az elkészült cipőket a gyermekek

nagymama vette át ugyanitt 2014. szeptember 11-én, a felperesek nem voltak jelen. Az alperes a cipőkre 12 havi jótállást vállalt. Az átvétel után az édesapa telefonon jelezte az alperesnek, hogy a cipőkön a felső tépőzár rövid, nem zár megfelelően. A cipőket nem vitte vissza.

Majd 2014. szeptember 19-én telefaxon felhívta az alperest, hogy **(város neve)**-i alkalmazottja a felperesek lakóhelyén, saját költségén megjelenve, jótállás keretében javítsa ki a hibát. A levélben jelezte, hogy a cipők a gyermekek növekedése miatt hordhatatlanná fognak válni.

2014. december 5-én a felperesek kontrollon jelentek meg az ortopéd szakrendelésen, ahol mindkét gyermeknek újabb, azonos típusú ortopéd cipőt írtak fel arra tekintettel, hogy kinőtték az előzőt, lábuk fél számat nőtt. Ugyanezen a napon megjelentek az alperesi átvételi helyen, ahol jegyzőkönyvet vettek fel. Ebben rögzítették a cipők elmondott hibáját, hogy „cipők és mindenféle adminisztráció nélkül jöttek”, továbbá hogy ekkor jelentek meg először garanciális javításra. A jegyzőkönyvet a felperesek édesapja aláírta.

Időközben **(személy neve)** békéltető testületi eljárást kezdeményezett, melyben a ... Megyei Gazdasági Kamarák mellett működő Békéltető Testület meghallgatásán az alperes a garanciális javítást továbbra is vállalta, ha a cipőket a megrendelők beviszik az üzletbe. A békéltető testület a 2014. december 8-án meghozott ajánlásában a kérelemnek annyiban adott helyet, hogy a felek jogvitájának rendezését az alperes jótállási kötelezettsége körében írta elő oly módon, hogy az alperes saját költségén végezze el a cipők javítását, ehhez a panaszos a cipőket adja át az alperesnek átvételi elismervény ellenében.

A felperesek a cipőket 2015. május 20-án, jelen per folyamatban léte alatt adták át az alperesnek, aki javította a tépőzárát és a cipőket – melyeket előzőleg hordtak – postai csomagként elküldte részükre.

2015. június 10-én újabb orvosi felülvizsgálaton vettek részt, ahol új ortopéd cipőket írtak fel a felpereseknek, melynek indoka, hogy kinőtték az előzőt. A szülők az új cipőket más vállalkozóval készíttették el.

A felperesek módosított keresetükben kérték megállapítani, hogy az alperes a cipők gyártásával és a javítás megtagadásával megsértette az egészséghez, testi épséghez fűződő személyiségi jogait, melyre figyelemmel személyenként 500.000,- Ft összegű sérelemdíj és a cipők térítési díja címén 24.380,- Ft vagyoni káraik megfizetésére kérték kötelezni. Igényelték, hogy az alperest kötelezze a bíróság a sajtóban bocsánatkérő levél közzétételére. Kereseti kérelmük indokolása szerint a cipők átvétele után édesapjuk haladéktalanul jelezte azok hibáját az alperesnek, aki azonban nem volt hajlandó a kijavításra, nem biztosított számukra újabb javítási, méretvételi lehetőséget lakhelyükön. Előadták, azért voltak kénytelenek 9 hónapig használni a cipőket, mert a második, 2014. december 5-i méretvétel után sem vállalta az alperes a cipők javítását, vagy új cipők elkészítését. Véleményük az volt, az alperes felróható magatartásával okozati összefüggésben álló egészségkárosodásukat bizonyítja a járóbeteg vizsgálati összefoglaló és a békéltető testületi határozat, valamint a csatolt CD felvétel is. Igazságügyi szakértő kirendelését indítványozták az alperes hibás teljesítésének és egészségkárosodásuknak további bizonyítására.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta a hibás teljesítés tényét, valamint azt, hogy a rá vonatkozó jogszabályokkal ellentétesen járt el. Hivatkozása szerint nem volt teljesíthető a felperesek törvényes képviselőjének a méretvételi helyen kívüli javításra vonatkozó igénye, mert ilyen tevékenységet csak a hatóságok által engedélyezett helyen végezhet. Hangsúlyozták, a felperesek jelenléte nélkül történt a kifogásolt cipők átvétele és ugyanígy vitte vissza is a cipőket a felperesi törvényes képviselő 2015. májusában, ezért nem állt módjában az állított hibákat ellenőrizni, illetőleg javítani próba alapján. Az első tárgyalást követően visszavitt cipők tépőzárát ennek ellenére hosszabbra cserélte és azt postai úton megküldte a felperesi törvényes képviselőnek. Kérte figyelembe venni, hogy a járóbeteg gyógyászati összefoglaló és a békéltető testület határozata is a felperesek álláspontjának ellenkezőjét bizonyítja.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a peres felek között az új Ptk. 5:217. § szerint minősülő vállalkozási szerződés jött létre. Rámutatott, az elsőfokú eljárás során a bíróság feladata annak vizsgálata volt, hogy az alperes megsértette-e a felperesek egészséghöz, testi épséghez fűződő személyiségi jogait, ami nem nyert bizonyítást. Utalt az orvosi dokumentáció adataira, valamint az orvos tanúk nyilatkozatára. Sem a 2014. december 5-i, sem a 2015. június 10-i járóbeteg vizsgálati összefoglaló nem tartalmaz arra utaló adatot, hogy a felírt cipők használatával összefüggésben a felperesek egészsége károsodott volna, hiszen ilyen tartalmú megállapítás bennük nem szerepel és amiatt írtak fel újabbat, mert az előző cipőket kinőtték. Elfogadta az alperes érvelését tekintetben, hogy a cipők hordhatatlansága esetén azokat a gyermekek nem használták volna 9 hónapig, különösen mivel átvételük után röviddel, már december 5-én újabb ortopéd cipőt rendelt számukra az orvos. Úgy foglalt állást, hogy a felperesek törvényes képviselője önhibájából nem élt hosszabb ideig a békéltető testület ajánlásában írtakkal. A szakértői bizonyítás lefolytatására irányuló bizonyítási indítvány elutasítását azzal indokolta, hogy a cipők átvételétől a keresetlevél benyújtásáig eltelt idő alatt is változott a gyermekek lábmérete, ezért utólag már a méretvételi adatok alapján sem állapítható meg az alperes esetleges hibás teljesítése. Utalt a 7/2004. EÜM rendelet 2. § b) pontjára, valamint a 4. §-ában foglaltakra, amely nem teszi lehetővé a telephelytől eltérő helyen a gyógyászati segédeszköz kiadását vagy javítását.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amely elsődlegesen annak megváltoztatására és az alperes keresetük szerinti marasztalására irányult, míg másodlagosan hatályon kívül helyezést kértek. Harmadlagos fellebbezési kérelmükben az elsőfokú eljárási költség 40.000,- Ft-ra történő leszállítását igényelték. Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet lényeges tényeket nem tartalmaz, mint például hogy az alperes részéről érdemi kommunikációra csak a békéltető testületen keresztül került sor, azt megelőzően sikertelenül próbálták felvenni vele a kapcsolatot. Állították, az alperes többször elismerte, hogy soha nem tartott nyitva 19 óráig, ezért ekkor hiába is keresték volna telephelyén. Nem fedi a valóságot az sem, hogy több időpontot is felajánlott volna a méretvételezésre, amelyeket a felperesek édesapja figyelmen kívül hagyott. Az ítélet indokolásával szemben pedig nemcsak tépőzár, hanem az egész cipő kijavítását kérték. Hivatkoztak arra is, hogy a cipőket azért nem vitték az újabb méretvételezésre, mivel senki nem mondta, hogy azokra szükség lenne. Ugyancsak sérelmezték az igazságügyi orvosszakértő kirendelésének mellőzését, mert álláspontjuk szerint ezzel tudták volna bizonyítani, hogy a cipők hibás elkészítéséből adódóan nem javult lábuk állapota olyan mértékben, mint egy megfelelően elkészített cipő hordásával. Irrelevánsnak tartották az elsőfokú ítélet lábtornával kapcsolatos megállapításait. Véleményük szerint önmagában az új gyógycipő felírása arra utal, hogy egészségi állapotukban nem következett be javulás.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helyes indokai szerinti helybenhagyását kérte. Kifejtette, a felpereseket kár nem érte, egészségromlás esetükben nem következett be, ha viszont mégis, akkor sem az alperes magatartása, hanem a felperesi szülő közrehatásának eredményeként. Kérte figyelembe venni, hogy az eljárás kezdetétől együttműködő magatartást tanúsított.

A fellebbezés **alaptalan.**

A jogvita elbírálására az állított jogsértés időszakából adódóan a 2013. évi V. törvény (Ptk.) rendelkezései az irányadóak, amely általános jelleggel védi a személyiségi jogokat (Ptk. 2:42. § (1) bekezdés). A 2:42. § (2) bekezdése generalklauzulaként rögzíti, hogy az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani, míg a 2:43. § a) pontjában

kifejezetten nevesíti a testi épséghez és egészséghez fűződő jogot. Elvileg minden személyiségi érdeksérelmet okozó, illetve azt veszélyeztető magatartás jogellenes, mégis vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén a személyiségi jogsértés jogellenessége kizárt. Ilyen a jogosult hozzájárulása, amit a Ptk. külön megnevez (2:42. § (3) bekezdés), a jogos védelem, a szükséghelyzet, továbbá a jog kifejezett engedélye a sérelmes cselekvés tanúsítására, amely utóbbi akár jogszabály, akár szerződés lehet. Ez azzal a következménnyel jár, hogy ha a felsorolt okok bármelyike fennáll, az adott személyiségi jogsértés alapjaként állított magatartás vagy mulasztás kapcsán a személyiségi jogsértés eleve kizárt. Amennyiben viszont ilyen kizáró ok fennállta nem igazolható, a jogsértéshez kapcsolódóan a Ptk. objektív, illetve szubjektív szankciók alkalmazását teszi lehetővé. Az objektív, azaz felróhatóságtól független szankciókat a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a)-e) pontjai sorolják fel. Szubjektív jogkövetkezményként pedig a sérelemdíjat vezeti be a Ptk., mint közvetett kompenzációt, illetve pénzbeli elégtételt jelentő magánjogi büntetést. Mértékének megállapításához az eset összes körülményének vizsgálata szükséges. Ilyen a jogsértés súlya, hatása, gyakorisága és a felróhatóság mértéke. Lényeges ugyanakkor, hogy a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni (Ptk. 2:52. § (2) bekezdés). Az e jogkövetkezmény alóli mentesülés feltételeit tehát a jogsértő személyére irányadó felelősségi rendszer alapján kell meghatározni. Ez azt jelenti, hogy szerződésen kívüli jogsértés esetén a deliktualis kártérítés kimentési feltételeit kell vizsgálni, ha pedig a sérelemdíj iránti igény alapját képező személyiségi jogsértést szerződésszegéssel okozták, a kontraktuális kártérítési felelősség – Ptk. által szigorított – kimentési szabályai irányadók (hasonlóan: A Ptk. magyarázatokkal szerkesztő Vékás Lajos Budapest 2013. 73. oldal). De nincs lehetőség sérelemdíj fizetésre kötelezni a jogsértő felet akkor sem, ha – vitatása esetén – az adott tényállás mellett az állapítható meg, hogy a másik felet nem érte olyan immateriális hátrány, amely – a jogintézmény kettős célját figyelembe véve – sérelemdíj megítélésére adna alapot.

A perben a felperesek jogsértő magatartásként azt jelölték meg, hogy az alperes a vállalkozási szerződésben foglalt kötelezettségét hibásan teljesítette (6:157. §), amely miatt sérült egészséghez, testi épséghez fűződő joguk. Ilyen hivatkozás mellett a szolgáltatás hibáján túl bizonyítaniuk kellett azt is, hogy e hibával okozati összefüggésben sérült állított személyiségi joguk.

Az elsőfokú bíróság a beszerzett bizonyítékokat okszerűen mérlegelve jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek állításával szemben a perben rendelkezésre álló orvosi dokumentumok semmiféle egészségkárosodást, meghíúsult állapotjavulást nem rögzítettek. Az új cipők felírása – az okirati bizonyítékok szerint – kizárólag azért vált szükségessé, mert a felperesek a korábbi cipőket kinőtték. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a lábbeliket hordták, ahogy azt édesapjuk is elismerte. Az időmúlás – mivel ezalatt a felperesek lába nőtt, változott – akadályát jelenti a hiba és egyben az ezzel összefüggő egészségkárosodás, lassúbb gyógyulás tényszerű bizonyításának. A peradatok mellett ezért ekörben a további bizonyítás szükségtelen, az legfeljebb csak feltételezéseket rögzíthetne. Helyesen értékelte azt a körülményt is az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli cipők átvételét követő rövid időn belül, már december 5-én írt fel az orvos a felperesek számára új ortopéd cipőket. Így ha úgy ítélték meg, hogy a perbeli cipők a gyógyulást veszélyeztetik, ekkortól nem voltak elzárva attól a lehetőségtől, hogy akár más szolgáltatóval új cipőket készíttessenek, ami állított kárukat is enyhíthette volna.

Összességében megállapítható, hogy a felperesek már a személyiségi jogsértés tényét sem tudták bizonyítani, ily módon az erre alapított követelés – mind az objektív, mind a szubjektív jogkövetkezményt tekintve – alaptalan. Helyesen döntött tehát az elsőfokú bíróság a kereset elutasításáról.

Észlelte ugyanakkor az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a pertárgyértékhez képest eltúlzottan magas összegben állapította meg az elsőfokú eljárási illeték és költség összegét, ezért ekörben az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta azzal, hogy a pertárgyértéket a 94/1999. számú Polgári Elvi Határozat alapján meg nem határozhatóként vette figyelembe (Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja).

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek kötelesek az alperes másodfokú eljárásbeli jogi képviselővel összefüggő költségét megfizetni a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, amelyet az ítéltábla a kifejtett jogi tevékenységgel arányosan állapított meg a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdése alapján.

A személyes költségmentes felpereseket képviselő pártfogó ügyvéd díját, valamint a le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket a Pp. 87. § (2) bekezdése, illetve a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Szeged, 2017. április 28.

Dr. Bálint Attila s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.. Béri András s.k.
a tanács elnöke táblabíró
előadó bíró

táblabíró